

Kartka z kalendarza - lipiec 2019

- 1.07.** **ŚWIATOWY DZIEŃ PSA** - święto ustanowione w 2007 roku z inicjatywy czasopisma Przyjaciel Psa, aby zastanowić się nad podejściem człowieka do zwierząt.
- DZIEŃ SEJMU POLSKIEGO** - Dzień Sejmu Polskiego upamiętnia zawarcie 1 lipca 1569 roku na Sejmie w Lublinie unii realnej między Królestwem Polskim i Wielkim Księstwem Litewskim.
- ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY** - Architekci w dużej mierze kreują przestrzeń w jakiej żyjemy. Święto ustanowione przez Międzynarodową Unię Architektów jest jednak również kierowane do wszystkich osób związanych z architekturą, w tym jej entuzjastów.
- (450) – 1569 - **UNIA LUBELSKA**, polsko-litewska - zawarcie tzw. unii realnej pomiędzy Koroną Królestwa Polskiego i Wielkim Księstwem Litewskim na sejmie walnym w Lublinie, ostatecznie ratyfikowana przez króla, wielkiego księcia litewskiego Zygmunta Augusta 4 lipca 1569. W jej wyniku powstała Rzeczpospolita Obojga Narodów ze wspólnym monarchą, herbem, sejmem, walutą, polityką zagraniczną i obroną z zachowaniem odrębnego skarbu, urzędów, wojska i sądownictwa.
- (215) – 1804 – ur. **GEORGE SAND**, francuska pisarka epoki romantyzmu, feministka, przyjaciółka F. Chopina, autorka m.in. powieści *Indiana*, dramatów, autobiografii oraz obszernej korespondencji, zm. 8.06.1876
- 4.07.** (85) – 1934 – zm. **MARIA SKŁODOWSKA-CURIE**, fizyk i chemik, wyróżniona Nagrodą Nobla za osiągnięcia naukowe, w 1903 r. z fizyki i w 1911 r. w dziedzinie chemii, jedyna w historii kobieta-naukowiec dwukrotnie uhonorowana tą nagrodą w dwóch różnych dziedzinach, prekursorka radiochemii, ur. 7.11.1867
- (10) – 2009 – zm. **MARTA TOMASZEWSKA**, pisarka, poetka, autorka słuchowisk radiowych oraz utworów dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Gdzie ten skarb?*, *Którędy do Eldorado*, *Omijajcie wyspę Hula*, *Zorro, załóż okulary!*, *Rozmowy z Ancymonkiem*, *Tego lata w Burbelkowie* (Nagroda Literacka im. K. Makuszyńskiego w 2001 roku), ur. 10.04.1933
- 7.07.** **ŚWIATOWY DZIEŃ CZEKOLADY** - mało który wyrób ma taką moc i tak uzależnia jak czekolada. Jak na tak bogatą historię, może dziwić że jej smakosze dopiero w 2009 roku wpadli na powołanie oficjalnego święta. Data 7 lipca odnosi się do wprowadzenia czekolady do Europy, choć znali ją już Majowie.
- (135) – 1884 – ur. **LION FEUCHTWANGER**, pseud. J.L. Wetcheek, niemiecki pisarz i eseista pochodzenia żydowskiego, krytyk, działacz antyfaszystowski, autor m.in. powieści *Wojna żydowska*, zm. 21.12.1958

- 9.07. (255) – 1764 – ur. **ANN RADCLIFFE**, angielska powieściopisarka, prekursorka angielskiego romantyzmu, autorka romansów sentymentalnych oraz powieści gotyckich, uważana za prekursorkę horroru oraz „melodramatu w literaturze, m.in. *Portretu owalnego*, zm. 7.02.1823
- 10.07. **DZIEŃ NIKOLI TESLI** - Nikola Tesla to znany inżynier i wynalazca serbskiego pochodzenia. Najślawniejsze wynalazki Tesli to: radio, silnik elektryczny, dynamo rowerowe, bateria słoneczna i prądnicą prądu przemiennego. Święto ustanowione nieoficjalnie z inicjatywy Towarzystwa Pamięci Tesli na pamiątkę urodzin wynalazcy.
- 11.07. **ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI** - z inicjatywą tego święta wystąpiła Rada Zarządzająca UNDP w 1989 roku, w rocznicę tzw. Dnia Pięciu Miliardów (11 lipca 1987 roku), czyli dnia kiedy liczba ludności na świecie osiągnęła pięć miliardów. Wydarzenie to ma na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na problemy ludnościowe.
- 12.07. (45) - 1974 - zm. **PÄR LAGERKVIST**, szwedzki prozaik, poeta, dramaturg, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli literatury szwedzkiej XX w., autor m.in. *Kata*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1951, ur. 23.05.1891
- 12.07. (115) – 1904 – ur. **PABLO NERUDA**, chilijski poeta, dyplomata, uważany za jednego z najwybitniejszych i najbardziej wpływowych poetów XX w., autor m.in. *Pieśni powszechnej*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1971, zm. 23.09.1973
- (75) – 1944 – ur. **ULF STARK**, szwedzki pisarz i scenarzysta, znany głównie z twórczości dla najmłodszych, autor książek dla dzieci, poruszających trudne i ważne tematy, m.in.: *Cynamon i Trusia*, *Jak tata pokazał mi wszechświat*, *Jak mama została Indianką*, *Czy umiesz gwizdać*, *Joanno?*, zm. 13.06.2017
- 14.07. (115) – 1904 – ur. **ISAAC BASHEVIS SINGER**, amerykański pisarz polskiego pochodzenia, piszący w języku jidysz, autor m.in. *Sztukmistrza z Lublina*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1978, zm. 24.07.1991
- (65) – 1954 – zm. **JACINTO BENAVENTE Y MARTINEZ**, hiszpański dramaturg, jeden z głównych twórców narodowego teatru hiszpańskiego XX w., autor ponad 150 dramatów m.in. *Uczty drapieżników*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1922, ur. 12.08 1866
- 15.07. **DZIEŃ BEZ TELEFONU KOMÓRKOWEGO** – inicjatywa zapoczątkowana przez Internautów, którzy lubią wyzwania w postaci pojedynków między człowiekiem i nowoczesną technologią.
- (115) – 1904 – ur. **ANTON PAWŁOWICZ CZECHOW**, rosyjski nowelista i dramaturg, z zawodu lekarz, wybitny reprezentant realizmu psychologicznego, autor m.in. opowiadania *Kameleon*, dramatu *Trzy siostry*, zm. 29.01.1860
- (30) – 1989 – zm. **MARIA KUNCEWICZOWA**, pisarka, autorka prozy

psychologicznej, wykorzystującej doświadczenia psychoanalizy, m.in. *Cudzoziemki*, uważanej za jedną z najwybitniejszych powieści psychologicznych dwudziestolecia międzywojennego, ur. 30.10.1895

17.07. (10) – 2009 – zm. **LESZEK KOŁAKOWSKI**, filozof zajmujący się głównie historią filozofii, historią idei i filozofią religii, eseista, publicysta i prozaik. Kawaler Orderu Orła Białego, autor m.in. *Szkiców o filozofii katolickiej*, *Rozmów z diabłem*, ur. 23.10.1927

18.07. **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NELSONA MANDELI** - Nelson Mandela jest symbolem walki o prawa człowieka – kochany w ojczyźnie (RPA) i szanowany na całym świecie. Najśłynniejszy z przywódców ruchu przeciw apartheidowi jest m. in. laureatem nagrody Nobla.

19.07. **DZIEŃ CZERWONEGO KAPTURKA** – każdy z nas zna tą historię. Czy jednak na tyle, by dokopać się do najróżniejszych jej wersji, poznać całą symbolikę tej bajki? Dziś warto to zrobić, można się nieźle zdziwić.

(185) – 1834 – ur. **EDGAR DEGAS**, francuski malarz i rzeźbiarz, impresjonista, uważany za jednego z największych malarzy końca XIX w., mistrz w ukazywaniu ruchu i jego ułamkowych momentów, m.in. w dziełach *Primaballerina*, *Lekcja tańca*, zm. 26.09.1917

20.07. (715) – 1304 – ur. **FRANCESCO PETRARCA**, włoski poeta otwierający okres humanizmu europejskiego, piszący po włosku i po łacinie, autor m.in. słynnych *Sonetów do Laury*, (645) – zm. 19.07.1374

(115) – 1904 – ur. **HANNA OŻOGOWSKA**, prozaik, tłumaczka, pedagog, autorka słuchowisk radiowych, popularnych książek obyczajowych dla dzieci i młodzieży, m.in.: *Złota kula*, *Dziewczyna i chłopak, czyli heca na czternaście fajerek*, *Ucho od śledzia*, *Głowa na tranzystorach*, *Za minutę pierwsza miłość*, zm.26.04.1995

21.07. (120) – 1899 – ur. **ERNEST HEMINGWAY**, amerykański pisarz, uważany za czołowego reprezentanta pokolenia straconego, naznaczonego wojną, autor m.in. powieści wojennej *Komu bije dzwon*, laureat Nagrody Nobla w 1954 r. w dziedzinie literatury, zm. 2.07.1961

22.07. **EUROPEJSKI DZIEŃ WSPARCIA DLA OFIAR PRZESTĘPSTW Z NIENAWIŚCI** - to święto, które nie tylko upamiętnia ofiary nienawiści i tragiczne wydarzenia z 22 lipca z różnych lat (likwidacja przez Niemców getta warszawskiego, masakra na wyspie Utøya i zamach bombowy w Oslo), ale ma na celu wyeliminowanie chorych ideologii i rasizmu z codziennego życia.

23.07. (190) – 1829 – zm. **WOJCIECH BOGUSŁAWSKI**, aktor, reżyser, dramaturg, autor wielu librett operowych, twórca teatru narodowego, założyciel pierwszej polskiej szkoły dramatycznej, autor m.in. opery *Cud*

mniemany, czyli Krakowiaci i górale, ur. 9.04.1757

- 24.07. (40) – 1979 – zm. **EDWARD STACHURA**, poeta i prozaik, tłumacz, jego osoba i twórczość obca wszelkim podziałom i konwencjom literackim, stały się po jego samobójczej śmierci obiektem kultu w środowiskach młodzieżowych, autor m.in. *Siekierzady*, ur. 18.08.1937
- (90) – 1929 – ur. **JANUSZ GRABIAŃSKI**, grafik, plakacista, ilustrator książek dla dzieci i serii wydawniczych, wybitny animalista – twórca wizerunków zwierząt (seria znaczków pocztowych), autor ilustracji do najwybitniejszych dzieł polskiej i światowej literatury dziecięcej i młodzieżowej H. Ch. Andersena, J. F. Coopera, D. Lagerlöf, Ch. Perraulta, E. Szelburg-Zarembiny, M. Twaina, zm. 20.10.1976
- 25.07. (50) – 1969 – zm. **WITOLD GOMBROWICZ**, prozaik, dramaturg, eseista, uważany za jednego z najwybitniejszych pisarzy literatury współczesnej, przedstawiciel egzystencjalizmu i strukturalizmu, autor m.in. *Ferdydurke*, ur. 4.08.1904
- 26.07. (125) – 1894 – ur. **MAGDALENA SAMOZWANIEC**, z domu Kossak, pisarka satyryczna, siostra poetki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, autorka m.in. satyrycznej parodii *Trędowatej* pod tytułem *Na ustach grzechu*, zm. 20.10.1972
- (125) – 1894 – ur. **ALDOUS LEONARD HUXLEY**, angielski powieściopisarz, eseista, poeta, krytyk teatralny, podróżnik, autor m.in. antyutopijnej powieści *Nowy wspaniały świat*, zm. 22.11.1973
- 28.07. (195) – 1824 – ur. **ALEXANDRE DUMAS**, syn, francuski powieściopisarz i dramaturg, członek Akademii Francuskiej, autor m.in. melodramatu *Dama kameliowa*, komedii moralistycznych, zm. 27.11.1895
- (105) – 1914 – **WYBUCH I WOJNY ŚWIATOWEJ**
- (15) – 2004 – zm. **FRANCIS CRICK**, angielski biochemik, fizyk i biolog molekularny, współodkrywca struktury DNA, laureat Nagrody Nobla w 1962, ur. 8.06.1916
- 30.07. **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRZYJAŹNI** - „Ojcem” tego święta jest Paragwajczyk Ramón Artemio Bracho, który w 1958 roku założył fundację na rzecz przyjaźni. Dzięki jego staraniom ONZ uznał w 2011 roku (w 200. rocznicę niepodległości Paragwaju) uchwalił Międzynarodowy Dzień Przyjaźni. Jego idea jest oczywista – szanujmy się nawzajem, pomagajmy, bądźmy dla siebie mili. A wtedy świat z pewnością będzie lepszym miejscem.
- 31.07. (235) – 1784 – zm. **DENIS DIDEROT**, francuski pisarz, teoretyk sztuki, krytyk literacki i filozof, przedstawiciel oświecenia, redaktor *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*, autor m.in. powieści *Kubuś Fatalista i jego pan*, ur. 5.10.1713

(75) – 1944 – zm. **ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY**, francuski pisarz i lotnik, uczestnik II wojny światowej, zginął w czasie lotu zwiadowczego, autor m.in. filozoficznej baśni dla dzieci i dorosłych *Mały Książę*, powieści *Ziemia, planeta ludzi*,
ur. 29.06.1900

źródła:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/2019>

<https://www.kalbi.pl/>

kalendaria rocznic i wydarzeń 2019:

- Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie
- Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Opracowała: B. Malentowicz